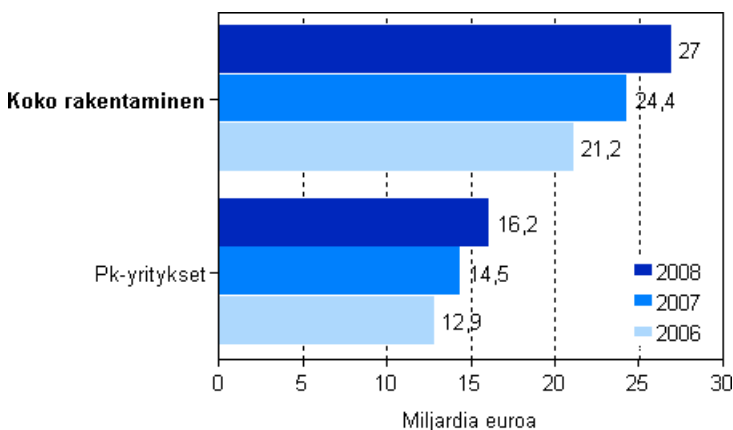

Rakentamisen tilinpäätöstilasto 2008

Rakentamisen kasvu hidastui ja kannattavuus heikkeni vuonna 2008

Tilastokeskuksen mukaan rakentamisen kasvu hidastui selvästi vuonna 2008. Yrityksiä toimi 2 500 enemmän kuin edellisellä vuonna, kaikkiaan 41 300. Liikevaihto kohosi 27 miljardiin euroon kasvuprosentin ollessa 10,7. Toimiala työllisti 150 400 henkilöä, jossa lisäystä vuotta aiemmasta oli 3 900 henkilöä.

Rakentamisen liikevaihto 2006–2008, pk- ja kaikki yritykset

Rakentamisessa pk-sektorin merkitys on suuri. Liikevaihdosta sen osuus on 60 prosenttia ja henkilöstöstä pk-sektori työllisti lähes 72 prosenttia. Pk-sektorin liikevaihto kasvoi 1,7 miljardia euroa edellisestä vuodesta eli 12 prosenttia. Suurten yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli 10,8 miljardia euroa eli 8,9 prosenttia edellisvuotista suurempi.

Rakentamisen kannattavuus heikkeni kaikilla tulosmittareilla mitattuna. Käyttökate putosi edellisestä vuodesta 0,8 prosenttiyksikköä ja oli 8,4 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Varsinaisen toiminnan kulujen jälkeen yrityksille jäi 2,3 miljardia euroa pääoma- ja rahoituskulujen kattamiseen. Netto- ja kokonaistulos heikkenivät kumpikin puoli prosenttiyksikköä vuotta aiemmasta ja olivat 4 ja 4,2 prosenttia tuotoista. Samalla rahoitusasema heikkeni. Omavaraisuusaste putosi 32,6 prosenttiin taseesta. Kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat 7,3 prosenttiyksikköä ja olivat 50,1 prosenttia.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä ja virallisilla tilinpäätöstiedoilla. Tilinpäätöstilastossa on siirrytty käyttämään [TOL 2008 -luokitusta](#).

Sisällys

Rakentaminen 2008.....	3
Liikevaihto.....	3
Henkilöstö.....	4
Kannattavuus.....	4
Rahoitus.....	6
Investoinnit.....	7
Liitetaulukot	
Rakentamisen tuloksen muodostuminen 2008.....	8
Rakentamisen taseet 2008.....	9
Rakentamisen tunnusluvut 2008.....	9
Rakentamisen tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	10

Rakentaminen 2008

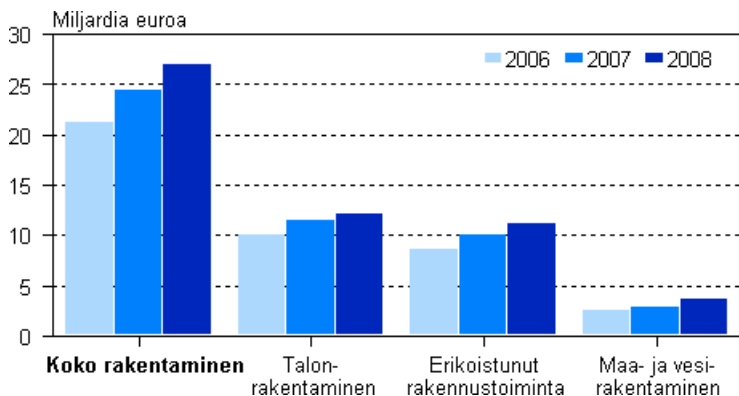
Liikevaihto

Vuoden 2008 tilinpäätöstilastossa on siirrytty käyttämään TOL 2008 -toimialaluokitusta. Uuden toimialaluokituksen käyttöönotto aiheuttaa rakentamisen pääluokan sisällä toimialojen suhteellisten osuuksien muutoksia. TOL 2002 mukaan talonrakentaminen kattoi lähes puolet koko rakentamisen liikevaihdosta ja maa- ja vesirakentaminen 25 prosenttia sekä rakennusasennus- ja viimeistely -toimiala yhdessä rakennuskonevuokrauksen kanssa 30 prosenttia. Uuden toimialaluokituksen TOL 2008 mukaan rakentamisen liikevaihdosta 45 prosenttia tulee talonrakentamisesta, erikoistunut rakennustoiminta kattaa lähes 42 prosenttia ja maa- ja vesirakentaminen 13 prosenttia.

Erikoistuneeseen rakennustoimintaan on siirtynyt talonrakentamisesta kattorakenteiden asennus ja maa- ja vesirakentamisesta pohjarakentaminen. Rakennuskonevuokraus käyttäjäineen, joka aiemmin oli omana toimialanaan, on yhdistetty erikoistuneeseen rakennustoimintaan. Rakentamisen pääluokan ulkopuolelta on siirtynyt kiinteistöjen rakennuttaminen jakautuen sekä talonrakentamiseen että maa- ja vesirakentamiseen. Toimialaluokituksen muutoksen vaikutus rakentamisen liikevaihtoon on 743 miljoonaa euroa lisäystä. Katsauksessa kaikki luvut on laskettu uuden luokituksen mukaisina sekä tilastovuodesta että vertailuvuodesta.

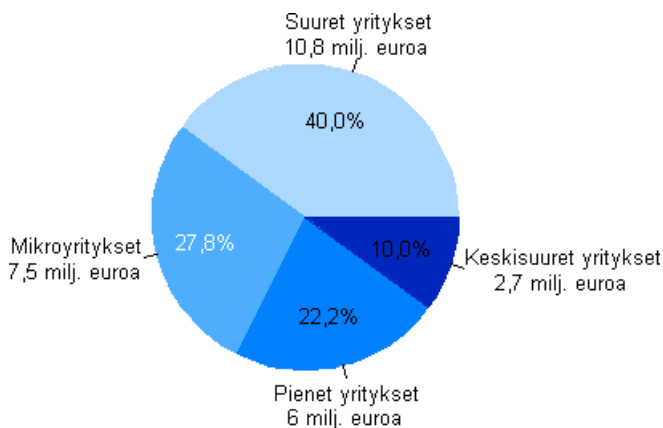
Tilastokeskuksen mukaan rakentamisen kasvu hidastui selvästi vuonna 2008. Yrityksiä toimi 2 500 enemmän kuin edellisellä vuonna, kaikkiaan 41 300. Liikevaihto kohosi 27 miljardiin euroon, kasvu edellisestä vuodesta oli 2,6 miljardia euroa eli 10,7 prosenttia. Lähes puolet liikevaihdon kasvusta tuli erikoistuneesta rakennustoiminnasta.

Rakentamisen liikevaihto toimialoittain 2006–2008

Talonrakentamisen liikevaihto kasvoi 662 miljoonaa, maa- ja vesirakentamisen 743 miljoonaa ja erikoistuneen rakennustoiminnan 1,2 miljardia euroa vuonna 2008.

Rakentamisen liikevaihto suuruusluokittain 2008

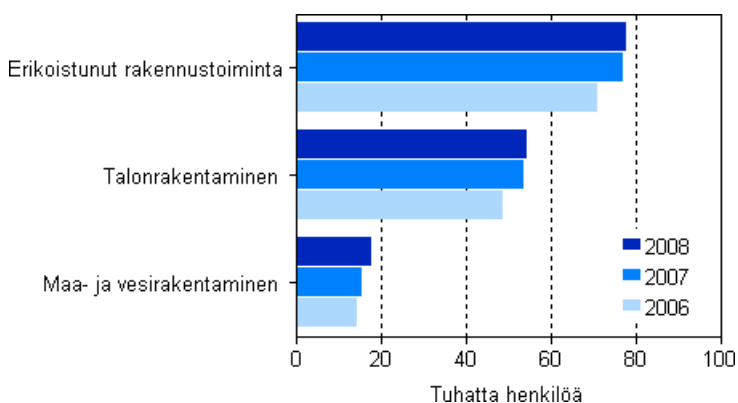

Rakentamisessa pk-sektorin merkitys on suuri. Liikevaihdosta sen osuus oli 60 prosenttia ja henkilöstöstä pk-sektori työllisti lähes 72 prosenttia. Pk-sektorin liikevaihto kasvoi 16,2 miljardiin euroon, kasvu edellisestä vuodesta oli 12 prosenttia. Suurten yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli 10,8 miljardia euroa eli 8,9 prosenttia edellisvuotista suurempi.

Henkilöstö

Rakentaminen työllisti 150 400 henkilöä vuonna 2008. Henkilöstön määrä kasvoi edellisvuodesta 3 900 henkilöä, josta maa- ja vesirakentamiseen tuli 2 300. Henkilöstöstä hieman yli puolet työskenteli erikoistuneessa rakennustoiminnassa, 36 prosenttia talonrakentamisessa, 12 prosenttia maa- ja vesirakentamisessa. Yhteensä palkkoja ja muita henkilöstökuluja maksettiin 6 miljardia euroa, mikä oli 615 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Rakentamisen henkilöstö toimialoittain 2006–2008

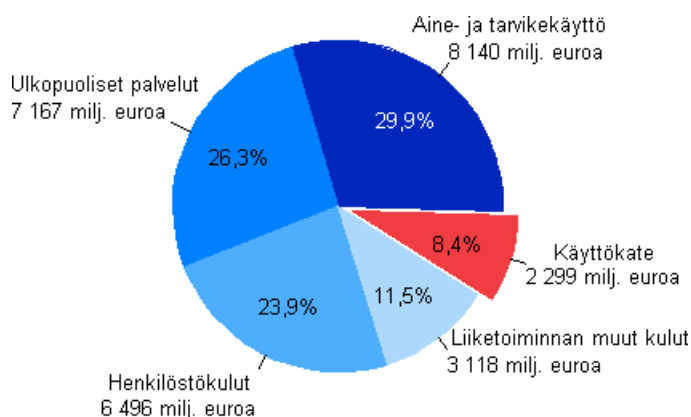

Pk-yritysten palveluksessa oli 107 700 ja suurten yritysten 42 700 henkilöä. Vuonna 2008 pk-sektori työllisti 900 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Pk-sektorin maksamat henkilöstökulut olivat 3,9 miljardia euroa ja suurten yritysten 2,1 miljardia.

Kannattavuus

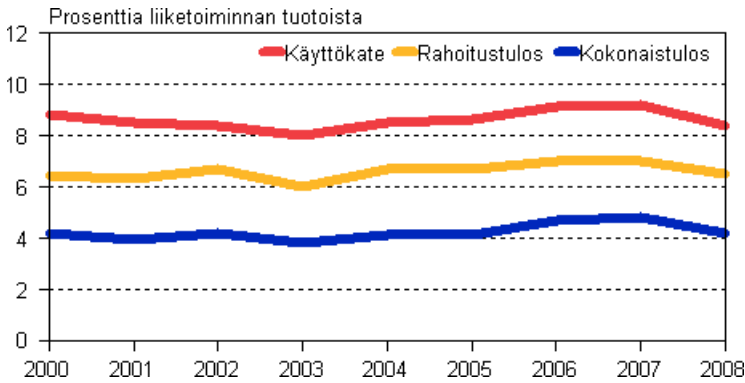
Rakentamisen kannattavuus heikkeni kaikilla tulosmittareilla mitattuna. Liikevaihdon 2,6 miljardin euron lisäys hupeni toimintakulujen kasvuun.

Rakentamisen toimintakulut ja käyttökate 2008

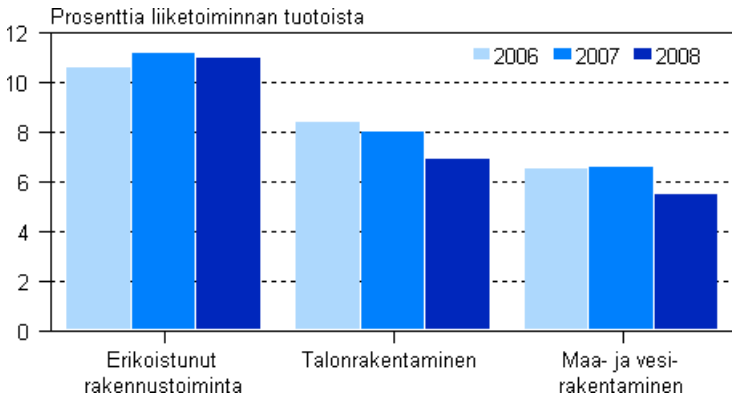
Varsinaisen toiminnan kulut lohkaisivat 91,6 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Käyttökateprosentti heikkeni 0,8 prosenttiyksikköä edellisvuodesta ja oli 8,4 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Rakentamisen kannattavuus 2000–2008

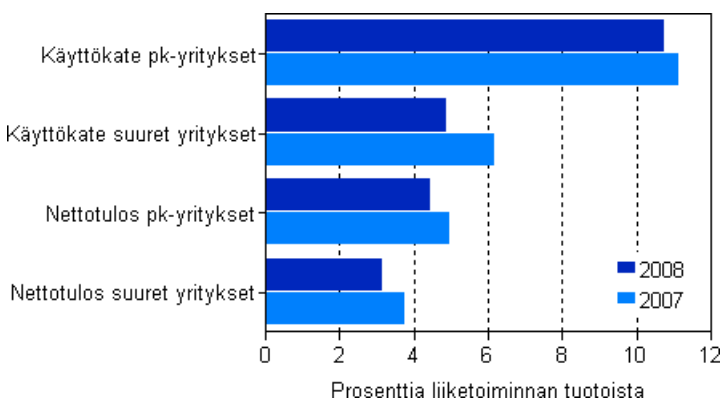
Samoin netto- ja kokonaistulokset jäivät puoli prosenttiyksikköä edellisen vuoden tasosta ja olivat 4 ja 4,2 prosenttia liikevoiminnan tuotoista. Tilikauden tuloksena voittoa kertyi 5,8 prosenttia tuotoista eli 1,6 miljardia euroa, noin 12 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin.

Rakentamisen käyttökate toimialoittain 2006–2008

Rakentamisen alatoimialoista kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät eniten maa- ja vesirakentamisessa, jossa käyttökateprosentti heikkeni 1,1 prosenttiyksikköä, nettotulos 0,8 ja kokonaistulos 0,6 prosenttiyksikköä. Käyttökate kertyi 200 miljoonaa euroa eli 5,5 prosenttia tuotoista. Talonrakentamisen käyttökate heikkeni yli prosenttiyksikön edellisvuodesta ja sitä jäi 851 miljoonaa euroa eli 6,9 prosenttia tuotoista. Rahoitus- ja nettotulokset jäivät puoli prosenttiyksikköä edellisvuotisia heikommiksi ja olivat 5,3 ja 4,1 prosenttia tuotoista. Toiminta tuotti voittoa 691 miljoonaa euroa eli 5,6 prosenttia tuotoista. Erikoistuneessa rakennustoiminnassa kannattavuus koheni euromääräisesti hieman. Käyttökate kertyi 1,2 miljardia, mikä oli 117 miljoonaa euroa aiempaa vuotta enemmän. Tilikauden tulos oli 860 miljoonaa euroa, jolloin voittoprosentti oli 7,6 prosenttia tuotoista. Kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät noin 0,3 prosenttiyksikköä.

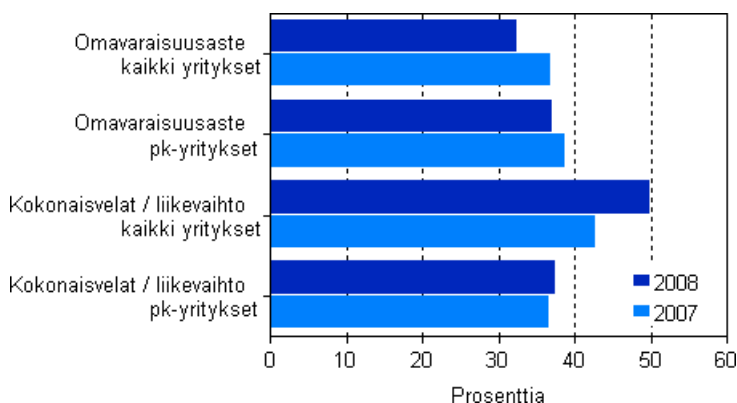
Rakentamisen käyttökate ja nettotulos suuruusluokittain 2007–2008

Pk-sektorin käyttökate heikkeni edellisvuodesta 0,4 prosenttiyksikköä ja oli 10,8 prosenttia tuotoista. Voittoa kertyi 1,2 miljardia euroa, mikä oli 7,6 prosenttia tuotoista. Käyttökatteella mitattuna suurten yritysten kannattavuus oli 5,9 prosenttiyksikköä heikompi kuin pk-sektorin kannattavuus. Netto- ja kokonaistulokset olivat suurilla yrityksillä noin puolitoista prosenttiyksikköä heikommät kuin pk-sektorilla. Suurten yritysten tilikauden tulos laski edellisvuodesta hieman ja oli 340 miljoonaa euroa, voittoprosentti tuotoista oli 3,1.

Rahoitus

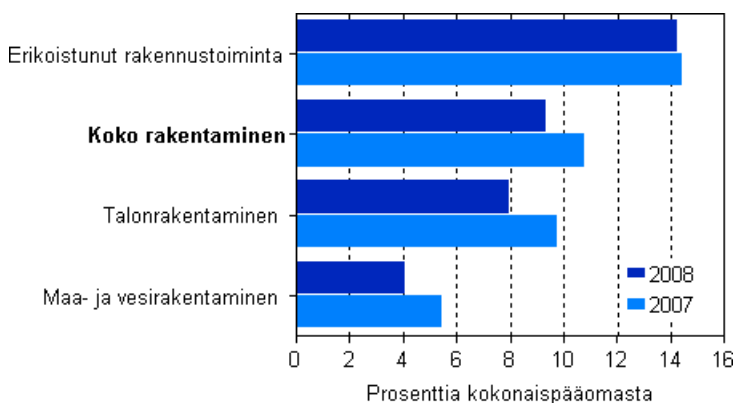
Rakentamisen rahoituksen tunnuslukuja 2007–2008

Rakentamisen rahoitusasema heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna. Omavaraisuusaste heikkeni 4,4 prosenttiyksikköä 32,6 prosenttiin taseesta. Samalla kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat 7,3 prosenttiyksikköä ja olivat 50,1 prosenttia. Pk-sektorin omavaraisuusaste heikkeni 1,5 prosenttiyksikköä ja kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat lähes prosenttiyksikön verran.

Talonrakentamisen omavaraisuusaste heikkeni 5,1 prosenttiyksikköä 29 prosenttiin taseesta ja kun kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon samalla kohosivat 14,5 prosenttiyksikköä, oli talonrakentaminen koko rakentamisen suhteellisesti velkaisin toimiala.

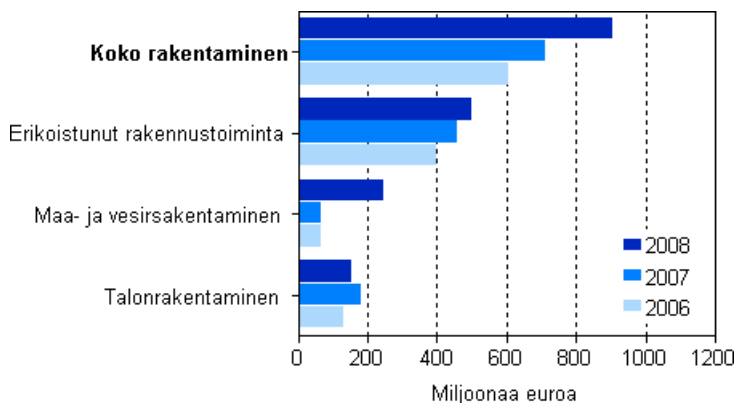
Rakentamisen kokonaispääoman tuotto toimialoittain 2007–2008

Toimintaan sitoutuneelle pääomalle tuli 9,4 prosentin tuotto vuonna 2008. Vuotta aiemmin kokonaispääoman tuottoprosentti oli 10,8. Pk-sektorilla tuotto jäi 0,7 prosenttiyksikköä alle edellisvuoden tason ja oli 12,6 prosenttia.

Investoinnit

Rakentamisen aineelliset nettoinvestoinnit 2006–2008

Kannattavuuden ja rahoitusaseman heikkenemisestä huolimatta vuonna 2008 rakentamisessa investoitiin aineelliseen käyttöomaisuuteen huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Nettoinvestointien määrä oli 909 miljoonaa euroa. Suhteutettuna liikevaihtoon nettoinvestoinnit olivat 3,4 prosenttia, edellisenä vuonna ne jäivät hieman alle 3 prosenttiin. Suhteellisesti eniten investointiin maa- ja vesirakentamisessa, jossa investoinnit olivat 6,9 prosenttia liikevaihdosta.

Liitetaulukot

Rakentamisen tuloksen muodostuminen 2008

TULOKSEN MUODOSTUMINEN	41 Talonrakentaminen 1 000 euroa	42 Maa- ja vesirakentaminen 1 000 euroa	43 Erikoistunut rakennustoiminta 1 000 euroa	F Rakentaminen yhteensä 1 000 euroa
Liikevaihto	12 159 408	3 609 715	11 242 956	27 012 079
Liiketoiminnan muut tuotot ¹	113 288	18 154	76 603	208 045
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	12 272 696	3 627 869	11 319 559	27 220 124
Aine- ja tarvikekäyttö	-3 509 038	-950 138	-3 680 391	-8 139 566
Ulkopuoliset palvelut	-4 346 705	-1 261 476	-1 559 232	-7 167 414
Palkat ja henkilösivukulut yhteensä	-2 176 110	-885 879	-2 946 992	-6 008 981
Laskennallinen palkkorjaus	-132 979	-9 938	-343 813	-486 730
Liiketoiminnan muut kulut ²	-1 320 892	-519 796	-1 504 380	-3 345 068
Valmisteverastojen lisäys/vähennys	64 313	199 253	-36 857	226 708
KÄYTTÖKATE	851 284	199 895	1 247 893	2 299 072
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-151 422	-114 205	-426 802	-692 430
LIIKETULOS	699 862	85 689	821 091	1 606 643
Rahoitustuotot	355 482	31 493	93 411	480 385
Rahoituskulut	-357 666	-63 461	-116 205	-537 331
Verot	-194 842	-30 046	-237 725	-462 613
NETTOTULOS	502 836	23 675	560 567	1 087 077
Satunnaiset tuotot	194 830	47 746	61 695	304 271
Satunnaiset kulut	-150 668	-46 568	-113 185	-310 421
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot	24 122	7 304	39 414	70 840
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot	-4 239	-5 061	-9 235	-18 534
KOKONAISTULOS	566 881	27 096	539 255	1 133 233
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-8 945	-1 228	-22 890	-33 063
Laskennallinen palkkorjaus (palautus)	132 979	9 938	343 813	486 730
TILIKAUDEN TULOS	690 945	35 810	860 210	1 586 964

1) pl. käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot

2) pl. käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot

Rakentamisen taseet 2008

TASEET	41	42 Maa- ja	43 Erikoistunut	F Rakentaminen
	Talonrakentaminen	vesirakentaminen	rakennustoiminta	yhteensä
	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 550 836	1 434 647	2 553 450	6 538 933
Vaihto-omaisuus yhteensä	4 159 530	568 775	932 726	5 661 031
Rahoitusomaisuus yhteensä	4 988 559	1 105 512	3 013 708	9 107 779
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	9 148 089	1 674 288	3 946 434	14 768 810
Vastaavaa yhteensä	11 698 925	3 108 935	6 499 883	21 307 743
Oma pääoma yhteensä	3 155 490	625 979	2 403 021	6 184 490
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	43 177	28 958	165 886	238 021
Pakolliset varaukset yhteensä	122 846	45 696	23 529	192 071
Vieras pääoma yhteensä	8 377 411	2 408 301	3 907 448	14 693 160
Vastattavaa yhteensä	11 698 925	3 108 935	6 499 883	21 307 743

Rakentamisen tunnusluvut 2008

TUNNUSLUVUT	41	42 Maa- ja	43 Erikoistunut	F Rakentaminen
	Talonrakentaminen	vesirakentaminen	rakennustoiminta	yhteensä
Yritysten lukumäärä	17 279	1 027	22 970	41 276
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, 1000 euroa	12 272 696	3 627 869	11 319 559	27 220 124
Jalostusarvo, 1000 euroa	3 160 373	1 095 712	4 538 698	8 794 783
Henkilöstön lkm	54 557	18 106	77 747	150 411
Aineelliset nettoinvestoinnit, 1000 euroa	157 287	249 125	502 362	908 774
Liikevaihto/henkilöstö, 1000 euroa	223	199	145	180
Jalostusarvo/henkilöstökulut	1.4	1.2	1.4	1.4
Käyttökate-%	6.9	5.5	11.0	8.4
Rahoitustulos-%	5.3	3.8	8.7	6.5
Nettotulos-%	4.1	0.7	5.0	4.0
Kokonaistulos-%	4.6	0.7	4.8	4.2
Kokonaispääoman tuotto-%	8.0	4.1	14.3	9.4
Omavaraisuusaste, %	29.0	25.0	42.7	32.6
Kokonaisvelat/liikevaihto-%	65.4	54.5	31.7	50.1

Rakentamisen tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilasto kuvaa yritystoiminnan tuloksen muodostumista, kannattavuutta sekä taseen rakennetta toimialoittain ja suuruusluokittain.

Tilastoyksikkönä on yritys. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus ja vakuutus toiminta sekä ne maatilatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelma- ja tasetiedot pääkohdittain, näistä lasketut kannattavuuden ja vakavaraisuuden keskeiset tunnusluvut sekä henkilöstön lukumäärän. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Tilaston tiedot muodostavat yhtenäisen aikasarjan 2006 - 2008.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään uudelleen ryhmiteltynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät, käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myynti- ja fuusiovoitot sekä myynti- ja fuusiotappiot esitetään satunnaisten erien ryhmässä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkakorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot - käyttöomaisuuden myyntivoitot - fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset - vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

Käyttökate - % = $\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$

Nettotulos - % = $\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$

Kokonaistulos - % = $\frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$

Rahoitustulos - % = $\frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$

Kokonaispääoman tuotto - % = $\frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Jalostusarvo / henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäättösiirtojen kertymä}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma yhteensä} - \text{saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi.

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan.

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihto- ja taseen loppusumman rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Tietolähde

Tilinpäätöstilastojen pääasiallinen tietolähde on verohallinnon elinkeinoverotusaineistot, joita täydennetään puuttuvien tietojen osalta Tilastokeskuksen omalla kyselylomakkeella ja virallisen tilinpäätöksen tiedolla.

Tilinpäätöstilastot on laadittu vuodesta 2000 lähtien 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja -asetusta noudattaen (Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336).

Tärkeimmät Tilinpäätöstilastojen laadintaan vaikuttavat tilastoalan asetukset ovat seuraavat:

1. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
2. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
3. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppe, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoituksia toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon. Lisäksi tilastoon sisältyvät valtion liikelaitokset. Kunnalliset liikelaitokset sisältyvät tilastoon energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialoilta.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Omalla tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja pääsääntöisesti vähintään 20 henkeä työllistäviltä yrityksiltä. Lisäksi tiedustelun piiriin kuuluu 10–20 henkilöä työllistäviä yrityksiä, jotka ylittävät vuosittain ja toimialoittain muuttuvat liikevaihtorajat. Omassa tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Oman kyselyn aineistoa tarkistetaan erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta. Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 64, 65, 66, 84, 851, 852, 853, 854, 85591, 856, 86210, 91010, 94. (toimialaluokitus 2008). Vähintään 20 henkilöä työllistävien yritysten tiedot tarkistetaan yrityskohtaisesti. Pienempien ja vastaamattomien yritysten tuloslaskelma- ja tasetiedot saadaan verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta ja muista hallinnollisista aineistoista. Yritysten luokitustiedot kerätään pääsääntöisesti Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Liikevaihdon mukaan noin kahdelle prosentille yrityksistä tiedot imputoidaan käyttäen vastaajaluovuttaja -menetelmiä. Myös kyselyn ulkopuolisten yritysten omaan kyselyyn sisältyvät lisätiedot imputoidaan käyttäen malliluovuttaja -menetelmää.

Tilinpäätöstilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Lopulliset tiedot eroavat jonkin verran ennakkollisista. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna. Lisäksi ennakkossa yrityksiä ei rajata pois lyhyen toiminta-ajan perusteella eli alle puolivuotta tilikaudella toimineet.

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.

Suomen yritykset julkaisussa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutus toiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista.

Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Suomen yritykset -julkaisussa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Suomen yritykset -julkaisussa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Vuoden 2008 ennakkotiedot valmistuvat 2009 vuoden heinäkuun alussa ja lopulliset tiedot joulukuussa.

Tilinpäätöstilastoa on laadittu vuodesta 1974.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta maksuttomasta STATFIN-palvelutietokannasta. Tilastokatsaukset ovat saatavissa tilastojen kotisivuilta.

6. Tilaston vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkatorjaus. Palkkatorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkatorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkatorjausta.

Tilastovuoden 2008 julkistamisen yhteydessä tilinpäätöstilastoissa otettiin käyttöön uusi toimialaluokitus TOL 2008. Toimialaluokituksen käyttöönotto muuttaa useiden toimialaryhmien rakennetta siten, että tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia toimialaluokituksella TOL 2002 julkistettuihin lukuihin.

Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapaa. Henkilöstön lukumäärä saadaan tilinpäätöstilastoihin nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää.

Edellä mainitut toimiala- ja henkilöstömuutokset on huomioitu uudessa aikasarjassa, joka on tehty tilastovuodesta 2006 lähtien. Vanhan toimialaluokituksen TOL 2002 ja henkilöstön lukumäärän mukaisen aikasarjan viimeinen tilastovuosi on 2008.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastotiedoista on saatavilla yhtenäinen aikasarja 1999 - 2008 TOL 2002 —luokituksella. Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin rakennetilaston tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutus toiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Yritykset 2009

Lisätietoja

Seija Kolehmainen 1734 2237
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5328 (pdf)
ISBN 978-952-244-211-6 (pdf)